Crna Gora
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA

DRI broj: 40116/16-042-1273/11
Podgorica, 14. novembar 2016. godine

# I Z V J E Š T A J

# O REVIZIJI GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA BOŠNJAČKE STRANKE ZA 2015. GODINU

**(konačni izvještaj)**

Podgorica, novembar 2016. godine

# S A D R Ž A J


I MIŠLJENJE I PREPORUKE 3
II OPŠTI PODACI 7
1. Pravni osnov 7
2. Osnovni podaci o Partiji 7
3. Finansiranje Partije 8
3.1. Finansiranje iz budžetskih sredstava 8
3.2. Finansiranje iz privatnih izvora 8
4. Predmet revizije 8
5. Cilj revizije 8
6. Vrsta revizije 9
7. Metodologija vršenja revizije 9
III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE 10
8. Sistem unutrašnjih kontrola 10
9. Poslovne knjige 10
10. Finansijski izvještaji 11
10.1. Bilans stanja 11
10.1.1. Popis i evidentiranje stalne imovine 11
10.1.2. Blagajničko poslovanje Centrale Stranke 12
10.1.3. Novčana sredstva na žiro računima 15
10.1.4. Potraživanja 16
10.1.5. Aktivna vremenska razgraničenja 16
10.1.6. Kapital 16
10.1.7. Neizmirene obaveze 16
10.2. Bilans uspjeha 16
10.2.1. Prihodi 17
Prihodi iz Budžeta CG 17
Prihodi iz budžeta jedinica lokalne samouprave 17
Prihodi od priloga 17
Prihodi od članarina 18
Prihodi od djelatnosti 18
Finansijski prihodi 18
10.2.2. Rashodi 18
IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE GODINE 23

# I MIŠLJENJE I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 4 i člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Zakona o fininasiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije broj 40116/16-042-1273 izvršila je finansijsku reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja i reviziju pravilnosti Bošnjačke stranke za 2015.godinu. Revizija je izvršena u skladu sa Poslovnikom Državne revizorske institucije i Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti.

## Odgovornost rukovodstva subjekta revizije

Rukovodstvo Partije je odgovorno za pripremu i fer prezentovanje Finansijskog izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

## Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji Bošnjačke stranke za 2015. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i Izjašnjenja subjekta revizije (br. 80/16 od 04.11.2016. godine) na Preliminarni izvještaj DRI (br. 40116/16 – 1273/9), nadležni Kolegijum u sastavu član Senata Nikola N. Kovačević, rukovodilac Kolegijuma i predsjednik Senata dr Milan Dabović, član Kolegijuma, na sjednici održanoj 14. 11.2016. godine usvojio je:

**KONAČNI IZVJEŠTAJ**

**o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja Bošnjačke stranke za 2015. godinu**

**MIŠLJENJE**

**Finansijskom revizijom** je utvrđeno da je Godišnji finansijski izvještaj Bošnjačke stranke za 2015. godinu ne sadrži materijalno značajne greške ali su revizijom utvrđene nepravilnosti u evidentiranju blagajničkih transakcija opštinskih odbora, evidentiranju depozita, dokumentovanju dijela troškova, usklađivanju popisom utvrđenog stanja imovine sa knjigovodstvenim stanjem pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **uslovno mišljenje** na Godišnji finansijski izvještaj.

**Revizijom pravilnosti** utvrđeno je da je subjekt revizije nije sve finansijske i druge radnje uskladio u svim bitno materijalnim aspektima sa zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju. Neusklađenost se odnosi na nedosljednu primjenu člana 4 Zakona o računovodstvu i reviziji, člana 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica radu i člana 26 Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti, pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **uslovno mišljenje.**

Na izražavanje uslovnog mišljenja uticale su sledeće nepravilnosti i nedostaci:

1. Revizijom je utvrđena neusaglašenost podataka o stalnoj imovini iskazanih u popisnim listama (37.310,00€) i Glavnoj knjizi (33.394,50€). Subjekt revizije ne obezbjeđuje analitičku evidenciju koja treba da sadrži sledeće: inventarni broj, količinu, vrstu, nabavnu, otpisanu i sadašnju vrijednost.
    - **Subjekt revizije treba da u poslovnim knjigama obezbijedi analitičku evidenciju stalne imovine po inventarnom broju, vrsti, količini, nabavnoj, otpisanoj i sadašnjoj vrijednosti.**
    - **Subjekt revizije treba da izvrši usaglašavanje podataka o stalnoj imovini iskazanih u popisnim listama i u Glavnoj knjizi**.

2. Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije ispatio troškove u iznosu od **1.127,30€** koje nije pravdao adekvatnom dokumentacijom. Gotovinski isplaćeni troškovi u iznosu od 549,25€ pravdani su nefiskalnim računima, a troškovi isplaćeni sa žiro računa u iznosu od 578,05€ nisu dokumentovani.

   - **Subjekt revizije treba da sve troškove pravda adekvatnom i potpunom dokumentacijom.**

3. Subjekt revizije nije evidentirao u Glavnoj knjizi depozite na računu Opštinskog odbora Gusinje u iznosu od 628,66€.

   - **Subjekt revizije treba da izvrši usaglašavanje depozita evidentiranih u Glavnoj knjizi sa istim iskazanim na bančinim izvodima i na osnovu usaglašenih podataka izvrši odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama.**

4. Uvidom u zaključene ugovore utvrđeno je da je subjekt revizije ugovorom o djelu angažovao izvršioce za obavljanje poslova koji su utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta (računovodstveni poslovi, rukovodilac Sekretarijata Stranke i administrativni poslovi u opštinskim odborima).

   - **Subjekt revizije sa izvršiocima za obavljanje poslova (administrativni poslovi u opštinskim odborima, računovodstveni poslovi i poslovi rukovodioca Sekretarijata Stranke**) **koji su utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji treba da zaključuje ugovore o radu a ne ugovore o djelu.**

5. Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije u 2015. godini po osnovu ugovora o radu prosječno mjesečno zapošljavao petnaest lica, a po osnovu ugovora o djelu angažovao je četiri lica od kojih tri na period od po dvanaest mjeseci. Subjekt revizije je u 2015. godini sa četiri lica zaključio ugovore o radu na određeno vrijeme u trajanju od 12 mjeseci za vršenje administrativnih poslova u poslaničkom klubu i u opštinskim odborima, pri čemu je vršeno javno oglašavanje slobodnih radnih mjesta, dok za ostale nije vršeno javno oglašavanje što nije u skladu sa članom 26 Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti.

   - **Subjekt revizije shodno članu 26 Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti je dužan da prilikom zapošljavanja Zavodu za zapošljavanje prijavi slobodna radna mjesta radi praćenja ponude i tražnje na tržištu rada.**

6. Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije nije vršio obračun i uplatu poreskih obaveza na isplaćene naknade fizičkim licima po osnovu zakupa poslovnih prostora u iznosu od oko 1.500,00€, što nije u skladu sa odredbama člana 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.

   - **Subjekt revizije na isplaćene naknade fizičkim licima po osnovu zakupa poslovnih prostora treba da vrši obračun i isplatu poreskih**

**obaveza shodno Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica (član 46).**

7. Subjekt revizije u glavnoj knjizi nije obezbjeđivao evidenciju blagajničkog poslovanja opštinskih odbora.

   - **Subjekt revizije je dužan da u poslovnim knjigama osim blagajničkih transakcija Glavnog odbora evidentira i transakcije opštinskih odbora i Foruma mladih.**

8. Subjekt revizije je isplatio na ime troškova upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe iznos od 7.006,20€. Navedeni troškovi su dokumentovani putnim nalozima, ali nije vršeno dodatno dokumentovanje istih fiskalnim računima.

   - **Preporučuje se subjektu revizije da za pravdanje troškova upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe, osim putnog naloga dodatno dokumentuje fiskalnim računima kao i da obezbijedi evidenciju o pređenoj kilometraži vozila koje se koristi u službene svrhe.**

9. Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije u poslovnim knjigama ne obezbjeđuje evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava.

   - **Subjekt revizije u poslovnim knjigama treba da obezbijedi evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava. Evidentiranje potraživanja treba vršiti na osnovu usaglašene dokumentacije sa jedinicama lokalnih samouprava.**

**Član Senata DRI,**
**Rukovodilac Kolegijuma,**
**Nikola N. Kovačević**

# II OPŠTI PODACI

## 1. Pravni osnov

Pravni osnov za vršenje revizije sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list CG" br. 15/07, 73/10, 40/11 i 31/14);
- Zakonu o finansiranju političkih subjekata (Sl. list CG" br. 52/14),
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije, donesenom od strane Senata 22. 12. 2015. godine, (br. 4011-06-1998);
- Odluci Kolegijuma nadležnog za vršenje ove revizije br. 40116/16-042-1273 od 19.07.2016. godine

Revizija Godišnjeg finansijskog izvještaja Bošnjačke stranke vršiće se u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list CG" br. 03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG" br. 07/15);
- Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije;
- Međunarodnim standardima (ISSAI).

## 2. Osnovni podaci o Partiji

Bošnjačka stranka (u daljem tekstu BS u CG) je osnovana i upisana dana 24. marta 2006. godine, u registar političkih partija Ministarstva pravde RCG (Rješenje broj 02-1193/06).

Organi Bošnjačke stranke u CG su: Kongres, Glavni odbor, Predsjednik, Predsjedništvo, Nadzorni odbor i Statutarna komisija.

Najviši organ Stranke je Kongres i njegove odluke su obavezne za sve članove i organe Stranke.

Nadležnost Kongresa Stranke je da donosi program Stranke i druga politička akta; usvaja Statut Stranke, razmatra i ocjenjuje aktivnost Stranke između dva kongresna zasjedanja; bira Glavni odbor; bira Nadzorni odbor; bira Predsjednika stranke i bira Statutarnu komisiju.

Glavni odbor Stranke je najveći organ političkog rukovođenja i ostvarivanja politike Stranke između dva zasjedanja Kongresa. Nadležnost Glavnog odbora između ostalog je i da utvrđuje budžet i usvaja izvještaj o izvršenju budžeta Stranke; utvrđuje prijedlog Programa i Statuta Stranke i utvrđuje prijedlog Izvještaja o radu Stranke; donosi Odluku o visini članarine i vrši i druge poslove.

Predsjednik Stranke rukovodi, predstavlja i zastupa Stranku.

Predsjedništvo je izvršno-politički organ. U nadležnost Predsjedništva je i da na prijedlog generalnog Sekretara, utvrđuje sistematizaciju radnih mjesta u stručnim službama Stranke, vodi brigu i raspolaže imovinom Stranke u skladu

sa Statutom i drugim aktima, prati realizaciju Finansijskog plana i donosi Pravilnik o materijalno – finansijskom poslovanju i druge opšte akte Stranke za koje je ovlašćen.

Nadzorni odbor Stranke nadzire materijalno-finansijsko poslovanje stranke u cjelini i svih njenih organizacija i ogranaka. Nadzorni odbor može imenovati stručne timove za različite oblasti svoga rada. Nadzorni odbor podnosi izvještaj o materijalno-finansijskom poslovanju Glavnom odboru stranke, jednom godišnje.

Administrativno – pravne, materijalno – tehničke i finansijske poslove, kao i druge stručne poslove u Stranci obavlja služba Stranke. Radom službe rukovodi Generalni sekretar, koji profesionalno obavlja službu u Stranci.

## 3. Finansiranje Partije

Subjekt revizije ostvaruje prihode od članarine, obavljanja privredne djelatnosti, organizovanja različitih priredbi, dobrovoljnih priloga i na druge zakonom dozvoljene načine.

### 3.1. Finansiranje iz budžetskih sredstava

Za redovan rad Partije u 2015. godini iz budžeta CG opredjeljena su sredstva u iznosu od 183.433,32, iz budžeta Skupštine CG - program Administracija za rad poslaničkog kluba su opredjeljena sredstva u iznosu od 16.608,08€ dok su sredstva iz budžeta lokalnih samouprava istoj opredjeljena u iznosu od 81.643,24€.

### 3.2. Finansiranje iz privatnih izvora

Osim iz budžetskih sredstava Partija je u 2015.godini finansirana i iz privatnih izvora u iznosu 20.406,35€ od priloga 280,00€ i od članarina u iznosu od 15.094,35€ i ostalih prihoda u iznosu od 1.535,32€.

## 4. Predmet revizije

Predmet revizije je Godišnji finansijski izvještaj Bošnjačke stranke u CG za 2015 godinu.

## 5. Cilj revizije

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja

1. da li su finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima pripremljeni u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja i
2. da li su finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa datim okvirom.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije u svim materijalnim aspektima usklađene sa relevantnim zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi.

- Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja („Sl. list CG“ br. 52/14);
- Zakon o računovodstvu i reviziji ("Sl. list RCG" br. 69/05 i "Sl. list CG" br. 80/08 i 32/11);
- Zakon o radu ("Sl. list Crne Gore" br. 49/08…31/14);
- Zakon o obligacionim odnosima ("Sl. list Crne Gore" br. 047/08, 004/11)
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje (“Sl. list CG”, br. 13/ 07…62/13);
- Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01, 37/04, 78/06, 86/09, 14/12, 06/13, 62/13 i 60/14);
- Uredba o naknadi troškova državnim službenicima i namještenicima ("Sl. list Crne Gore" br. 57/11, od 30.11.2011. godine);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br 5/11);
- Pravilnik o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12);
- Statut političkog subjekta
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Partije;
- Finansijski plan Partije za 2015. godinu;
- Program rada Partije za 2015. godinu.

## 6. Vrsta revizije

Državna revizorska institucija izvršila je finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti.

## 7. Metodologija vršenja revizije

Revizija je vršena kombinovanjem postupka dokumentarne i terenske revizije.

U pripremnoj fazi revizije izvršeno je identifikovanje i procjena materijalnog rizika kroz razumijevanje subjekta revizije i njegovog okruženja, uključujući i unutrašnje kontrole. Takođe je utvrđena materijalnost u fazi planiranja finansijske revizije za finansijske izvještaje kao cjelinu odnosno procjena do kog nivoa se može tolerisati pogrešno prikazivanje podataka u finansijskim izvještajima, a da to ne utiče značajno na njihovu istinitost i objektivnost. Materijalnost je utvrđena u iznosu od 3.118,33€ (1,50% od ostvarenih rashoda subjekta revizije koji iznose 207.889,23€).

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza državni revizor se upoznao sa pravnom regulativom dokumentacijom i informacijama o poslovanju subjekta revizije, ocijenjeno je funkcionisanje sistema unutrašnjih kontrola radi određivanja revizorskog pristupa. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je doslijednost primjene zakona te pravila, procedura i drugih internih akata shodno utvrđenim kriterijumima. Na osnovu sprovedenih analitičkih postupaka identifikovana su područja u kojima je eventualno bilo moguće otkriti greške ili nepravilnosti. Revizijom su revidirani planirani segmenti u cjelosti.

# III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

## 8. Sistem unutrašnjih kontrola

Stranka je shodno članu 38 Zakona o finansiranju političkih partija, Statutom utvrdila da unutrašnju kontrolu materijalno - finansijskog poslovanja vrši Nadzorni Odbor i shodno Odluci Predsjedništva imenovala lice odgovorno za finansijsko - materijalno poslovanje generalnog Sekretara. Stranka je donijela sledeća akta: Statut, Program rada, Predlog pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i Pravilnik o finansiranju partije kao i Predlog budžeta - Finansijski plan za 2015. godinu (br 175/14 od 25. 12.2014. godine) i Godišnji program rada za 2015. godinu (br. 177, od 24.12.2014. godine).

Shodno Finansijskom planu prihodi su planirani u iznosu od po 279.744,00€. Planom je utvrđeno da se prihodi raspoređuju na tekuće izdatke (sekretarijata) u iznosu od 162.007,00€, sredstva za rad opštinskih odbora u iznosu od 21.000,00€, sredstva za povraćaj kredita u iznosu od 35.500,00€, sredstva rezervi u iznosu od 3.593,00€ i sredstva za plaćanje obaveza po osnovu poreza i doprinosa u iznosu od 57.644,00€.

Godišnjim programom rada za 2015. godinu su planirane sledeće aktivnosti: III Kongres stranke, sjednice Predsjedništva stranke, Glavnog odbora i ostalih radnih tijela, zatim mjesečni obilasci opštinskih odbora, službena putovanja rukovodstva Stranke u inostranstvo, društveno- političke edukacije članova stranke kroz seminare, radionice, tribine i sl. Planira se i organizovanje ili sudjelovanje u kulturnim, sportskim i drugim javnim događanjima u svrhu promovisanja stranke, kao i promocija preko lokalnih radio stanica, interneta i Web portala BS.

Revizijom je utvrđeno da su sredstva za finansiranje redovnog rada Stranke iz budžeta lokalnih samouprava osim na glavni račun Partije uplaćivana i na žiro račune opštinskih odbora (Bar, Petnjica i Pljevlja) i to u iznosu od 11.709,50€.

## 9. Poslovne knjige

Stranka je shodno članu 37 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja dužna da vodi računovodstvenu evidenciju prihoda i rashoda po porijeklu, visini i strukturi u skladu sa propisima Ministarstva finansija. Budući da subjekt revizije ima svojstvo pravnog lica dužan je da poslovne knjige vodi po sistemu dvojnog knjigovodstva. Poslovne knjige su: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne evidencije. Računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji.

Stranka je u poslovnim knjigama obezbjeđivala evidenciju prihoda, rashoda i blagajničkog poslovanja, ali nije obezbijedila analitičku evidenciju osnovnih sredstava kao ni evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava.

## 10. Finansijski izvještaji

Politički subjekt, shodno članu 37 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja godišnji završni račun podnosi Državnoj revizorskoj instituciji, najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Stranka je Godišnji finansijski izvještaj za 2015. godinu dostavila Državnoj revizorskoj instituciji u predviđenom roku i na propisanim obrascima i to:

- Bilans uspjeha - na obrascu BU;
- Bilans stanja - na obrascu BS;
- Iskaz o novčanim tokovima - na obrascu INT;
- Iskaz o promjenama na kapitalu - na obrascu IPK;
- Statistički Aneks.

### 10.1. Bilans stanja

Prema prezentiranim podacima u Bilansu stanja imovina (aktiva), i izvor sredstava (pasiva) iskazani su u iznosu od po 114.951,00€. U aktivi je iskazana stalna imovina (oprema) u iznosu 33.394,00€ i obrtna imovina u iznosu od 81.557,00€ koju čini gotovina i gotovinski ekvivalenti u iznosu od 11.870,00€ i aktivna vremenska razgraničenja u iznosu od 69.687,00€ - razgraničeni troškovi za neplaćene obaveze.

U pasivi je iskazan kapital u iznosu od 109.844,00€ i kratkoročne obaveze u iznosu od 5.107,00€. Kapital čine neraspoređena dobit u iznosu od 105.590,00€ i ostali kapital u iznosu od 4.254,00€, a kratkoročne obaveze čine obaveze iz poslovanja u iznosu od 5.107,00€.

#### 10.1.1. Popis i evidentiranje stalne imovine

Revizijom je utvrđeno da je Stranka izvršila popis stalne imovine sa stanjem na dan 31.12.2015. godine i popis gotovine u blagajni, ali nije sačinila izvještaj o popisu shodno važećem Pravilniku, već su popisne Komisije imenovane Odlukom za vršenje popisa (imovine – br.170/15, od 20.12.2015. i blagajne – br. 169/15, od 20.12.2015. godine) dostavile popisne liste o izvršenom popisu. Shodno prezentiranim podacima iz popisnih lista imovina Stranke na dan 31.12.2015. godine iznosi 37.310,00€, a po podacima iz Glavne knjige 33.394,50€, iz čega proizilazi da nijesu usaglašeni iskazani podaci u popisnim listama i u Glavnoj knjizi. Imovinu Stranke čini: kancelarijski namještaj, putničko vozilo, kompjuterska i druga oprema. Komisija je predložila rashod opreme i sitnog inventara u iznosu od 1.800,00€. Navedeni rashod je usvojen Odlukom nadležnog organa koja nema arhivski broj i datum. Subjekt revizije u Glavnoj knjizi obezbjeđuje evidenciju stalne imovine (osnovnih sredstava), ali ne i analitičku evidenciju iste koja treba da sadrži sledeće: inventarni broj, količinu, vrstu, nabavnu, otpisanu i sadašnju vrijednost.

- **Subjekt revizije treba da u poslovnim knjigama obezbijedi analitičku evidenciju stalne imovine po inventarnom broju, vrsti, količini, nabavnoj, otpisanoj i sadašnjoj vrijednosti;**

- **Subjekt revizije treba da izvrši usaglašavanje podataka o stalnoj imovini iskazanih u popisnim listama i u Glavnoj knjizi**.

Subjekt revizije je u 2013. godini za potrebe opštinskog odbora Rožaje nabavio putničko vozilo marke JEEP Cherokee 2,1TD, vrijednosti 2.500,00€, koje nije evidentirao u poslovnim knjigama. U postupku revizije, na osnovu prezentirane dokumentacije (procjene komisije OO Rožaje broj 08/2015, od 30.03.2015. godine i ugovora broj 24/03/15 od 31.03.2015. godine) je utvrđeno da je navedeno vozilo prodato za 1.500,00€. Stranka je u poslovnim knjigama iskazala prihod po osnovu prodaje navedenog vozila.

### 10.1.2. Blagajničko poslovanje Centrale Stranke

U postupku revizije je utvrđeno da se blagajničko poslovanje Stranke obavlja preko blagajne Centrale i blagajni opštinskih odbora Stranke.
Uvidom u dnevnik blagajne Glavnog odbora i blagajničku dokumentaciju utvrđeno je da je gotovina u blagajni Glavnog odbora na dan 01.01.2015. godine iznosila 111,90€ (128,50€ knjiženo u GK), da je tokom 2015. godine u blagajnu zaprimljena gotovina u ukupnom iznosu od 13.564,00€ i to po osnovu podizanja gotovine sa žiro računa u iznosu od 13.294,00€ i po osnovu povraćaja akontacija u iznosu od 270,00€, kao i da su iz blagajne izvršene isplata u iznosu od 13.635,50€ i to: po osnovu troškova u iznosu od 12.848,76€ i datih akontacija u iznosu od 786,40€, tako da je gotovina u blagajni na dan 31.12.2015. godine iznosila 39,84€, što je utvrdila i popisna komisija (br.169/15, od 31.12.2015. godine), dok je u glavnoj knjizi proknjiženo saldo gotovine u iznosu od 63,44€, što je za 23,60€ više od popisanog stanja.

Troškovi isplaćeni iz blagajne Centrale odnose se na troškove goriva u iznosu od 3.682,50€; troškove službenih putovanja u iznosu od 5.254,60€; troškove transportnih usluga u iznosu od 509,00€; troškove usluga održavanja u iznosu od 110,98€; troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 253,00€, troškove reprezentacije u iznosu od 454,67€, troškove pomoći i donacija u iznosu od 2.045,00€; troškove osiguranja u iznosu od 90,00€ i ostale nematerijalne troškove u iznosu od 149,01€.

| R/B | Konto | Opis | Iznos | % učešća |
|---|---|---|---|---|
| 1 | 513 | Troškovi goriva | 3.682,50 | 28,66% |
| 2 | 529 | Troškovi službenih putovanja | 5.254,60 | 40,90% |
| 3 | 531 | Troškovi transportnih usluga | 509,00 | 3,96% |
| 4 | 532 | Troškovi usluga održavanja | 110,98 | 0,86% |
| 5 | 539 | Troškovi kancelarijskog materijala | 253,00 | 1,97% |
| 6 | 551 | Troškovi reprezentacije | 754,67 | 5,87% |
| 7 | 552 | Troškovi osiguranja | 90,00 | 0,70% |
| 8 | 559 | Ostali nematerijalni troškovi | 149,01 | 1,16% |
| 9 | 569 | Troškovi pomoći i donacija | 2.045,00 | 15,92% |
| **Ukupno** | | | **12.848,76** | 100,00% |

Najveće učešće u gotovinski isplaćenim troškovima imaju troškovi službenih putovanja sa 40,90%, troškovi goriva sa 28,66%i troškovi pomoći i donacija sa 15,92%.

Troškovi isplaćeni iz blagajne u iznosu od 3.682,50€ se odnose na troškove goriva, dokumentovani su fiskalnim računima i putnim nalozima (osim iznosa od 50,00€).

Troškovi isplaćeni iz blagajne u iznosu od 5.254,60€ se odnose na troškove službenih putovanja i to: dnevnica u iznosu od 2.120,00€ (ino dnevnice – 1.186,00€ i dnevnice u zemlji - 934,00€), naknadu troškova upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 2.017,60€, troškove avio karata u iznosu od 1.102,90€ i troškove taksi usluga u iznosu od 14,10€.

Gotovinski isplaćeni troškovi u iznosu od 509,00€ odnose se na troškove prevoza i isti su dokumentovani.

Gotovinski isplaćeni troškovi u iznosu od 110,98€ odnose se na troškove usluga održavanja opreme (vodoinstalaterski i elektro radovi i čišćenje kancelarije). Ovi troškovi su dokumentovani fiskalnim računom, odlukama i priznanicama o preuzimanju gotovine.

Gotovinski isplaćeni troškovi u iznosu od 253,00€ odnose se na nabavku stručne literature. Navedeni troškovi nijesu dokumentovani fiskalnim računima.

Troškovi reprezentacije su isplaćeni u iznosu od 754,67€ i dokumentovani su fiskalnim računima.

Ostali nematerijalni troškovi isplaćeni su u iznosu od 149,01€, a odnose se na troškove parkinga, taksi usluge, troškove nabavke potrošnog materijala i troškove reprezentacije. Navedeni troškovi su dokumentovani fiskalnim računima osim iznosa od 44,50€ koji je pravdan nefiskalnim računima.

Troškovi pomoći i donacija su isplaćeni u iznosu od 2.045,00€ i to: za liječenje, pomoć licima u stanju socijalne potrebe, za školovanje, za poklone povodom vjerskog praznika i sl.
Isplata je vršena u iznosima od 20,00€ do 300,00€. Navedeni troškovi su dokumentovani zahtjevima, odlukama i potvrdama o preuzimanju gotovine.

**Blagajničko poslovanje opštinskih odbora i Foruma mladih**

Uvidom u blagajničku dokumentaciju i bančine izvode opštinskih odbora je utvrđeno da je za potrebe blagajni sa žiro računa opštinskih odbora i žiro računa Foruma mladih podignuta gotovina u ukupnom iznosu od 28.214,00€, početno stanje gotovine je iznosilo 298,49€, a gotovina na dan 31.12.2015. godine je iznosila 858,12€. Subjekt revizije u glavnoj knjizi nije obezbjeđivao evidenciju blagajničkog poslovanja opštinskih odbora.

- **Subjekt revizije je dužan da u poslovnim knjigama osim blagajničkih transakcija Glavnog odbora evidentira i transakcije opštinskih odbora i Foruma mladih.**

Uvidom u blagajničku dokumentaciju utvrđeno da su iz blagajni opštinskih odbora i blagajne Foruma mladih izvršene isplate u ukupnom iznosu od

27.641,42€ i to: troškovi goriva i energije u iznosu od 6.042,60€, troškovi službenih putovanja u iznosu od 8.968,26€, troškovi transportnih usluga u iznosu od 33,30€, troškovi usluga održavanja u iznosu od 576,90€, troškovi zakupa u iznosu od 1.800,00€, troškovi kancelarijskog materijala u iznosu od 10,00€, troškovi reprezentacije u iznosu od 1.815,01€, troškovi osiguranja u iznosu od 75,55€, ostali nematerijalni troškovi u iznosu od 335,40€, troškovi pomoći i donacija u iznosu od 7.901,50€ i nabavka opreme u iznosu od 82,90€.

Tabelarni pregled gotovinski isplaćenih troškova iz blagajni po opštinskim odborima.

| R/B | KONTO | VRSTA TROŠKA | OO ROŽAJE | OO BAR | OO BERANE | OO BIJELO POLJE | OO GUSINJE | OO PETNJICA | OO PLAV | OO PLJEVLJA | OO TUZI | OO ULCINJ | FORUM MLADIH | UKUPNO |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | 513 | Troškovi goriva i energija | 2.932,00 | | 520,82 | 285,00 | 50,00 | 215,00 | 330,00 | 762,78 | 105,00 | 280,00 | 562,00 | **6.042,60** |
| 2 | 529 | Troškovi službenih putovanja i prevoza | 1.940,10 | | 297,00 | | 54,00 | 780,00 | 2.104,00 | 1.452,18 | 1.747,00 | | 593,98 | **8.968,26** |
| 3 | 531 | Troškovi transportnih usluga | | | | | | | | | | | 33,30 | **33,30** |
| 4 | 532 | Troškovi usluga održavanja | 496,90 | | | | | | | | 80,00 | | | **576,90** |
| 5 | 533 | Troškovi zakupa | | | | | | | | | | 1.800,00 | | **1.800,00** |
| 6 | 539 | Troškovi kancelarijskog materijala | | | 10,00 | | | | | | | | | **10,00** |
| 7 | 551 | Troškovi reprezentacije | 201,20 | | 171,31 | 74,00 | | 58,30 | 118,30 | 242,78 | 684,60 | 28,40 | 236,12 | **1.815,01** |
| 8 | 552 | Troškovi osiguranja | 15,00 | | 60,55 | | | | | | | | | **75,55** |
| 9 | 559 | Ostali nematerijalni troškovi | 8,00 | | 5,00 | | | | 190,00 | 57,00 | | 45,60 | 29,80 | **335,40** |
| 10 | 5690 | Troškovi pomoći i donacija | 4.468,60 | 40,00 | 110,00 | 65,50 | | 1.300,00 | 320,00 | 452,01 | 1.055,39 | 90,00 | | **7.901,50** |
| **UKUPNO** | | | **10.061,80** | **40,00** | **1.174,68** | **424,50** | **104,00** | **2.353,30** | **3.062,30** | **2.966,75** | **3.671,99** | **2.244,00** | **1.455,20** | **27.558,52** |

Troškovi isplaćeni u iznosu od 6.042,60€ odnose se na troškove goriva u iznosu od 5.562,80€ i troškove električne energije u iznosu od 479,80€. Navedeni troškovi su dokumentovani adekvatnom dokumentacijom.

Troškovi isplaćeni u iznosu od 9.001,56€ odnose na troškove službenih putovanja u iznosu od 8.968,26€ i troškove usluga autobuskog prevoza u iznosu od 33,30€.
Troškovi službenih putovanja u iznosu od 8.968,26€ odnose se na troškove dnevnica za službena putovanja u iznosu od 3.725,50€ (ino - 2.275,00€ i domaće - 1.450,50€), naknadu troškova upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 4.509,60€ i troškove nabavke avio karata u iznosu od 733,16€. Ino dnevnice su isplaćene po osnovu posjeta partijama u regionu i dijaspori, seminarima, prisustva na kongresu i sl, a dnevnice u zemlji i troškovi upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe isplaćeni su predsjednicima, sekretarima i članovima opštinskih odbora i članovima Foruma mladih po osnovu odlaska na sjednice Glavnog odbora, sjednice predsjedništva Stranke, posjete opštinskim odborima, odlaska na seminare, organizacije i prisustva Kongresu Stranke i sl. Navedeni troškovi su dokumentovani putnim nalozima, a dnevnice su isplaćivane u iznosima koji su upodobljeni sa iznosom iz Uredbe o naknadi troškova državnim službenicima i namještenicima, ali shodno Uredbi nijesu sačinjavani izvještaji sa službenog puta, osim u pojedinačnim slučajevima.

- **Preporučuje se subjektu revizije da za pravdanje troškova upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe, osim putnog naloga dodatno dokumentuje fiskalnim računima kao i da obezbijedi evidenciju o pređenoj kilometraži vozila koje se koristi u službene svrhe.**

Gotovinski isplaćeni troškovi u iznosu od 576,90€ odnose se na isplaćene naknade fizičkim licima po osnovu održavanja kancelarija u iznosu od 180,00 i na troškove opravke i održavanja opreme u iznosu od 396,90€. Navedeni troškovi su dokumentovani odlukama, fiskalnim računima i priznanicama o preuzimanju gotovine.

Gotovinski isplaćeni troškovi u iznosu od 1.800,00€ odnose se na isplaćenu naknadu fizičkom licu po osnovu zakupnine poslovnog prostora za potrebe OO Ulcinj. Navedena isplata je izvršena shodno ugovoru o zakupu (mjesečna zakupnina 150,00€).

Troškovi isplaćeni iz blagajni opštinskih odbora u iznosu od 1.815,01€ odnose se na troškove ugostiteljskih usluga. Navedeni troškovi su dokumentovani fiskalnim računima, osim troškova u iznosu od 146,10€ koji su pravdani nefiskalnim računima.

Troškovi u iznosu od 7.901,50€, odnose se na isplaćene pomoći u iznosu od 6.833,99€, troškove usluga telefona i interneta u iznosu od 332,01€, troškove poklona za vjerski praznik u iznosu od 100,00€, troškove prevoza (autobuskog) delegacije mladih BS u Srebrenicu u iznosu od 600,00€ i troškove vode u iznosu 35,50€.

Pomoći su isplaćene fizičkim licima u iznosu od 4.933,99€ (u stanju socijalne potrebe, za školovanje i liječenje), NVO za izgradnju vjerskih objekata u iznosu od 400,00€ i dobrotvornom društvu "Merhabet" u iznosu od 1.500,00€. Isplata pomoći fizičkim licima je vršena u iznosu od 10,00€ do 250,00€. Navedeni troškovi su dokumentovani odlukama predsjednika opštinskih odbora, zahtjevima i potpisanim priznanicama o preuzimanju gotovine.

Iz blagajne su isplaćeni i troškovi u iznosu od 335,40€ koji se odnose se na troškove osiguranja el. dopuna, poštanske usluge, usluge parkinga reprezentacije, stručne literature i sl.

Revizijom je utvrđeno da je dio gotovinski ispaćenih troškova u iznosu od **504,80€ pravdan nefiskalnim računima.**

- **Subjekt revizije treba da sve troškove pravda adekvatnom i potpunom dokumentacijom.**

Subjekt revizije iz blagajni Centrale i blagajni opštinskih odbora gotovinski isplatio iznos od 40.490,18€ što čini 19,48% ukupnih troškova (207.889,23€).

### 10.1.3. Novčana sredstva na žiro računima

Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2015. godini, obavljala finansijsko poslovanje preko žiro računa Glavnog odbora i preko računa opštinskih odbora. Uvidom u bančine izvode utvrđeno je da je depozit na računu Glavnog odbora na dan 01.01.2015. godine iznosio 1.205,54€, a na dan 31.12.2015. godine 9.220,28€.

U glavnoj knjizi depoziti na računima opštinskih odbora na dan 01.01.2015. godine iskazani su u iznosu od 9.175,25€, a na dan 31.12.2015. godine

2.586,64€, dok je uvidom u prezentirane bančine izvode utvrđeno da su depoziti na dan 31.12.2015. godine iznosili 3.215,30€, pa se konstatuje da nijesu u glavnoj knjizi evidentirani depoziti u iznosu od 628,66€.

- **Subjekt revizije treba da izvrši usaglašavanje depozita evidentiranih u Glavnoj knjizi sa istim iskazanim na bančinim izvodima i na osnovu usaglašenih podataka izvrši odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama.**

### 10.1.4. Potraživanja

Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije u poslovnim knjigama ne obezbjeđuje evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava.

- **Subjekt revizije u poslovnim knjigama treba da obezbijedi evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava. Evidentiranje potraživanja treba vršiti na osnovu usaglašene dokumentacije sa jedinicama lokalnih samouprava.**

### 10.1.5. Aktivna vremenska razgraničenja

U poslovnim knjigama Stranke iskazana su aktivna vremenska razgraničenja u iznosu od 69.686,95€, a odnose se na razgraničene troškove po osnovu neizmirenog kredita (Ugovor broj 136/12 od 16.10.2012. godine). Revizijom je utvrđeno da su obaveze po kreditu izmirene u 2015. godini, pa je shodno navedenom trebalo sa ovog konta isknjižiti navedeni iznos.

### 10.1.6. Kapital

U Bilansu stanja iskazan je kapital u iznosu od 109.844€ i isti čini ostali kapital u iznosu od 4.254,00€ i neraspoređena dobit u iznosu od 105.590,00€ (14.885,00€ - dobit iz prethodne godine i 90.705,00€ - dobit tekuće godine).

### 10.1.7. Neizmirene obaveze

Partija je u 2015. godini u poslovnim knjigama iskazala obaveze u ukupnom iznosu od 5.106,96€. Revizijom je utvrđeno da se iste odnose na obaveze prema dobavljačima u iznosu 1.535,53€ (telefonske usluge, usluge reprezentacije i nabavke stručne literature) i ostale obaveze iz prethodne godine u iznosu od 3.742,31€.

## 10.2. Bilans uspjeha

Shodno prezentiranim podacima u Bilansu uspjeha ukupno ostvareni prihodi Stranke u 2015. godini iskazani su u iznosu od 298.594,31€, rashodi u iznosu od 207.889,00€ i rezultat (dobit) kao razlika između prihoda i rashoda u iznosu od 90.705,00€.

### 10.2.1. Prihodi

Subjekt revizije je u 2015. godini ostvario ukupne prihode u iznosu od 298.594,35€. Iskazani prihodi odnose se na prihode iz budžeta CG u iznosu od 200.041,00€, prihode iz budžeta lokalnih samouprava u iznosu od 81.644,00€, prihode od priloga u iznosu od 280,00€, prihode od članarina u iznosu od 15.094,35€, prihode od prodaje u iznosu od 1.500,00€ i ostale poslovne prihode u iznosu od 35,00€.

U narednoj tabeli dat je uporedni pregled ostvarenih prihoda za 2014. i 2015. godinu.

| R/B | Vrsta prihoda | prihodi u 2014.godini | % Učešća | odi u 2015.go | % Učešća |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | Prihodi iz Budžeta Crne Gore | 145.685,88 | 68,32% | 183.433,32 | 61,43% |
| 2 | Prihodi za rad kluba poslanika | 17.370,72 | 8,15% | 16.608,08 | 5,56% |
| 3 | Prihodi od jedinica lokalnih samouprava | 49.095,39 | 23,02% | 81.643,24 | 27,34% |
| 4 | Prihodi od priloga | 100,00 | 0,05% | 280,00 | 0,09% |
| 5 | Prihodi od članarina | 962,06 | 0,45% | 15.094,35 | 5,06% |
| 6 | Prihodi od izvršenih usluga | 0,00 | 0,00% | 1.500,00 | 0,50% |
| 7 | Finansijski prihodi | 18,48 | 0,01% | 35,32 | 0,01% |
| **Ukupni prihodi** | | **213.232,53** | 100,00% | **298.594,31** | 100,00% |

**Prihodi iz Budžeta CG**

Stanka je u 2015.godini ostvarila prihode iz Budžeta CG u iznosu od 200.041,00€ i to po osnovu finansiranja redovnog rada u iznosu od 183.433,32€ i finansiranja Poslaničkog kluba u iznosu od 16.608,08€.

Prihodi u iznosu od 183.433,32€ ostvareni su shodno odredbama Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja kojim su, propisana prava i način ostvarivanja sredstava iz Budžeta za redovno godišnje finansiranje rada političkih stranaka.

Osim sredstava koja su opredijeljena Stranci za redovno poslovanje iz Budžeta Skupštine CG su shodno odluci Administrativnog odbora uplaćena i sredstva za finansiranje rada poslaničkih klubova u iznosu od 16.608,08€.

**Prihodi iz budžeta jedinica lokalne samouprave**

Partija je Shodno Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i osvojenim odborničkim mandatima u 2015. godini iz budžeta jedinica lokalne samouprave iskazala prihod u iznosu od 81.643,24€, i to po osnovu uplata iz Budžeta Glavnog grada u iznosu od 15.776,64€ Opštine Bar u iznosu od 16.188,00€, budžeta Opštine Bijelo Polje u iznosu od 9.500,00€, budžeta Opštine Plav u iznosu od 1.997,17€, budžeta Opštine Pljevlja u iznosu od 4.022,51€, budžeta Opštine Gusinje u iznosu od 895,76€, budžeta Opštine Petnjica u iznosu od 736,99€ i Budžeta Opštine Rožaje u iznosu od 32.526,17€.

**Prihodi od priloga**

Prihodi iskazani u iznosu od **280,00€** odnose se na prihode od priloga 6(šest) fizičkih lica.

**Prihodi od članarina**

Stranka je donijela Odluku o visini članarine broj 15/14 za 2015.godinu. Prihodi od članarina su iskazani u poslovnim knjigama u iznosu od 15.094,35€. Revizijom je utvrđeno da su uplate izvršene od 178 lica u iznosima od 7,00€ do 347,00€.

**Prihodi od djelatnosti**

Prihodi iskazani u iznosu od 1.500,00€ odnose se na prihod od prodaje putničkog vozila shodno Ugovoru o kupoprodaji broj 24/03/15 od 31.03.2015. godine.

**Finansijski prihodi**

Prihodi iskazani su u iznosu od 35,32€ odnose se na prihode od pozitivne kamate na depozite po viđenju.

### 10.2.2. Rashodi

Stranka je u poslovnim knjigama iskazala troškove za 2015. godinu u ukupnom iznosu od 207.889,23€ i isti se odnose na troškove goriva i energije u iznosu od 13.119,79€, troškove bruto zarada, naknada i ostalih ličnih rashoda u iznosu od 93.508,01€, troškove službenih putovanja i prevoza u iznosu od 18.535,10€, troškove održavanja opreme u iznosu od 4.374,26€, troškove zakupa u iznosu od 25.344,00€, troškove reklame u iznosu od 1.226,44€, troškove kancelarijskog materijala i štampe u iznosu od 4.745,43€, troškove amortizacije u iznosu od 4.032,50€, troškove reprezentacije u iznosu od 11.030,33€, troškove osiguranja i platnog prometa u iznosu od 1.235,11€, troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 1.800,00€, ostale nematerijalne troškove u iznosu od 4.373,98€, troškove kamata u iznosu od 4.671,56€ i režijske i ostale troškove u iznosu od 19.892,72€.

U narednoj tabeli je dat uporedni pregled troškova ostvarenih u 2014. i 2015. godini.

| R/B | Vrsta troška | Iznos 2014 | % učešća | iznos 2015 | % učešća |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | Troškovi goriva i energija | 8.153,66 | 4,63% | 13.119,79 | 6,31% |
| 2 | Troškovi bruto zarada, naknada i ostali lični rashodi | 79.243,73 | 45,04% | 93.508,01 | 44,98% |
| 3 | Troškovi službenih putovanja i prevoza | 3.803,49 | 2,16% | 18.535,10 | 8,92% |
| 4 | Troškovi održavanja opreme | 2.221,05 | 1,26% | 4.374,26 | 2,10% |
| 5 | Troškovi zakupa | 21.641,00 | 12,30% | 25.344,00 | 12,19% |
| 6 | Troškovi reklame | 2.979,40 | 1,69% | 1.226,44 | 0,59% |
| 7 | Troškovi kancelarijskog materijala | 4.162,23 | 2,37% | 4.745,43 | 2,28% |
| 8 | Troškovi amortizacije | 0,00 | 0,00% | 4.032,50 | 1,94% |
| 9 | Troškovi reprezentacije | 13.682,71 | 7,78% | 11.030,33 | 5,31% |
| 10 | troškovi osiguranja i platnog prometa | 537,99 | 0,31% | 1.235,11 | 0,59% |
| 11 | Troškovi neproizvodnih usluga | 0,00 | 0,00% | 1.800,00 | 0,87% |
| 12 | Ostali nematerijalni troškovi | 15.032,00 | 8,54% | 4.373,98 | 2,10% |
| 13 | Troškovi kamata | 1.499,94 | 0,85% | 4.671,56 | 2,25% |
| 14 | Režijski i ostali troškovi | 22.984,74 | 13,06% | 19.892,72 | 9,57% |
| **Ukupno** | | **175.941,94** | **100,00%** | **207.889,23** | **100,00%** |

Na osnovu datog tabelarnog pregleda konstatuje se da je najveće učešće u ukupnim troškovima imaju troškovi bruto zarada i naknada sa 44,98%, zatim troškovi zakupa sa 12,19%, režijski troškovi sa 9,57%, troškovi službenih putovanja sa 8,92% itd.

**Troškovi goriva i energije**

Troškovi iskazani u iznosu od 13.119,79€, odnose se na troškove goriva u iznosu od 10.182,05€ i troškove električne energije u iznosu od 2.937,74€. Revizijom je utvrđeno da su navedeni troškovi dokumentovani, kao i da je dio istih u iznosu od 9.724,10€ plaćen gotovinski.

**Obračun i isplata zarada**

Uvidom u prezentirani Prijedlog Sistematizacije radnih mjesta Bošnjačke stranke je utvrđeno da je za obavljanje administrativno-pravnih, materijalno-tehničkih i finansijskih poslova i drugih stručnih poslova u Stranci utvrđeno deset (10) radnih mjesta sa 21 izvršiocem.

Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije u 2015. godini po osnovu ugovora o radu prosječno mjesečno zapošljavao petnaest lica, a po osnovu ugovora o djelu angažovao je četiri lica od kojih tri na period od po dvanaest mjeseci. Subjekt revizije je u 2015. godini sa četiri lica zaključio ugovore o radu na određeno vrijeme u trajanju od 12 mjeseci za vršenje administrativnih poslova u poslaničkom klubu i u opštinskim odborima, pri čemu je vršeno javno oglašavanje slobodnih radnih mjesta, dok za ostale nije vršeno javno oglašavanje što nije u skladu sa članom 26 Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti.

- **Subjekt revizije shodno članu 26 Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti je dužan da prilikom zapošljavanja Zavodu za zapošljavanje prijavi slobodna radna mjesta radi praćenja ponude i tražnje na tržištu rada.**

**Troškovi bruto zarada naknada i ostali lični rashodi**

Troškovi iskazani u iznosu od 93.508,01€ odnose se na troškove zarada u iznosu od 80.829,35€, troškove ugovorenih naknada u iznosu od 12.428,90€ i troškove ostalih naknada u iznosu od 250,00€.

Troškovi zarada u iznosu od 80.829,35€ odnose se na troškove neto zarada u iznosu od 48.253,26€, troškove poreza u iznosu od 6.463,12€, troškove doprinosa na teret zaposlenih u iznosu od 17.189,54€ troškove doprinosa na teret poslodavca u iznosu od 7.376,67€, troškove dodatnih doprinosa u iznosu od 706,55€ i troškove prireza u iznosu od 840,21€.

Zarade su obračunate i isplaćene za prosječno 15 zaposlenih mjesečno za period od 12 mjeseci 2015. godine.

Subjekt revizije je sačinio IOPPD obrasce za 2015. godinu, i iste shodno odredbama člana 47 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica podnio nadležnom poreskom organu.

Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije tokom 2015. godine platio poreske obaveze u ukupnom iznosu od 85.730,80€ i to: porez i doprinosi 82.193,28€, prirez – 2.536,65€, doprinos privrednoj komori – 574,84€ i doprinos Savezu Sindikata u iznosu od 426,03€. Plaćanjem navedenog iznosa izmirene su obaveze po osnovu poreza i doprinosa na zarade zaposlenih i lica angažovanih po osnovu ugovora o djelu, zaključno sa decembrom 2015. godine.

Naknade po ugovoru o djelu su isplaćene u iznosu od 11.550,00€ (mjesečno u iznosu od 150,00€ do 500,00€) i na iste su obračunate i plaćene poreske obaveze (porez i prirez u iznosu od 878,90€).

Uvidom u zaključene ugovore utvrđeno je da je Stranka ugovorom o djelu angažovala izvršioce za obavljanje poslova koji su utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta (računovodstveni poslovi, rukovodilac Sekretarijata Stranke i administrativni poslovi u opštinskim odborima).

- **Subjekt revizije sa izvršiocima za obavljanje poslova (administrativni poslovi u opštinskim odborima, računovodstveni poslovi i poslovi rukovodioca Sekretarijata Stranke**) **koji su utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji treba da zaključuje ugovore o radu a ne ugovore o djelu.**

Troškovi ostalih naknada u poslovnim knjigama Stranke iskazani su u iznosu od 250,00€ i odnose se na naknadu zbog neiskorišćenog godišnjeg odmora za jednog zaposlenog – vozača koja je dokumentovana zahtjevom i odlukom.

**Troškovi službenih putovanja i prevoza**

Troškovi iskazani u iznosu od 18.535,10€, odnose se na troškove dnevnica i upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 13.767,85€, troškove usluga avio prevoza u iznosu od 2.529,70€, troškove smještaja na službenom putu u iznosu od 163,20€, troškove usluga informativnog servisa u iznosu od 119,00€, troškove autobuskog prevoza u iznosu od 927,30€ i ostale putne troškove u iznosu od 1.028,05€.

Revizijom je utvrđeno da se troškovi u iznosu od 13.767,85€ odnose na troškove ino i domaćih dnevnica u iznosu od 5.935,50€ (od čega se na ino dnevnice odnosi 3.526,00€ a na dnevnice u zemlji iznos od 2.409,50€) i troškove upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 7.006,20€. Navedeni troškovi su obračunati u iznosima koji su usklađeni sa iznosima iz Uredbe o naknadi troškova državnih službenika i namještenika.

Troškovi u iznosu od 1.028,05€ odnose se na isplaćene naknade članovima predsjedništva u iznosu od 500,00€ i putne troškove isplaćene vozaču sa žiro računa u iznosu od 528,00€. Isplata naknada je izvršena shodno Odluci predsjednika Stranke, a putni troškovi nijesu dokumentovani.

**Troškovi održavanja opreme**

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama u iznosu od 4.374,26€ odnose se na troškove održavanja vozila u iznosu od 828,93€, naknade za održavanje,

čišćenje i renoviranja kancelarija u iznosu od 659,29€ i troškove nabavke materijala (potrošnog i za renoviranje) u iznosu od 1.946,66€.

Revizijom je utvrđeno da su navedeni troškovi dokumentovani (fakturama dobavljača ili fiskalnim računima), kao i da je dio istih u iznosu od 3.615,68€ plaćen preko žiro računa, iznos od 687,88€ gotovinski, iz blagajne, a troškovi u iznosu od 70,36€ nijesu plaćeni.

**Troškovi zakupa**

Troškovi zakupa iskazani su u poslovnim knjigama u iznosu od 25.344,00€ i isti se odnose na plaćenu zakupninu po osnovu korišćenja poslovnog prostora za potrebe Glavnog odbora Stranke u iznosu od 3.927,00€ i opštinskih odbora u iznosu od 21.507,00€.

Revizijom je utvrđeno da su iskazani troškovi za zakup poslovnog prostora Glavnog odbora, OO Berane i OO Petnjica dokumentovani ugovorima o zakupu zaključenim sa pravnim licima, a troškovi zakupa za OO Pljevlja, OO Plav, Gradskog odbora Podgorica i OO Bijelo Polje ugovorima o zakupu zaključenim sa fizičkim licima. Ugovorene zakupnine su iznosile od 120,00€ do 357,00€ mjesečno.

Dio navednih troškova u iznosu od 23.307,00€ isplaćen je preko žiro računa, iznos od 1.800,00€ iz blagajne, a troškovi u iznosu od 237,00€ nijesu plaćeni.

Na isplaćene zakupnine fizičkim licima u iznosu od 19.610,00€ nije vršen obračun i uplata poreskih obaveza što nije u skladu sa odredbama člana 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.

- **Subjekt revizije na isplaćene naknade fizičkim licima po osnovu zakupa poslovnih prostora treba da vrši obračun i isplatu poreskih obaveza shodno Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica (član 46).**

**Troškovi reklame**

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama u iznosu od 1.226,44€ odnose se na nabavku reklamnog materijala u iznosu od 536,00€, usluge izrade video spota u iznosu od 570,00€ i ostale usluge, (oglašavanja na tv) u iznosu od 119,50€. Evidentirani troškovi su dokumentovani i plaćeni preko žiro računa.

**Troškovi kancelarijskog materijala i nabavke opreme**

Troškovi iskazani u iznosu od 4.745,43€ se odnose se na troškove nabavke opreme u iznosu od 1.345,70€ (kompjuterska oprema i oprema za grijanje), kancelarijskog materijala u iznosu od 675,74€, potrošnog materijala u iznosu od 147,50€, usluga štampe i kopiranja u iznosu od 454,53€, usluga informativnog servisa u iznosu od 833,00€, troškove pretplate i nabavke dnevne štampe u iznosu od 654,50€. Navedeni troškovi su dokumentovani.

**Troškovi amortizacije**

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Stranke u iznosu od 4.032,50€ odnose se na troškove amortizacije opreme za 2015.godinu.

**Troškovi reprezentacije**

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Stranke u iznosu od 11.030,33€ odnose se na troškove ugostiteljskih usluga i troškove nabavke robe u maloprodaji za reprezentativne svrhe. Revizijom je utvrđeno da je dio navedenih troškova u iznosu od 8.463,65€ plaćen preko žiro računa na osnovu ispostavljenih faktura, a iznos od 2.569,68€ isplaćen je gotovinski iz blagajni glavnog odbora i blagajni opštinskih odbora. Na osnovu fiskalnih računa osim iznosa od 111,10€ koji je dokumentovan nefiskalnim računima.

**Troškovi osiguranja i platnog prometa**

Troškovi osiguranja i platnog prometa su iskazani u iznosu od 1.235,11€ i to po osnovu troškova bančine provizije u iznosu od 1.024,56€ i troškove osiguranja u iznosu od 210,55€.

**Troškovi neproizvodnih usluga**

Troškovi neproizvodnih usluga su iskazani u iznosu od 1.800,00€ i to po osnovu otpisa opreme.

**Ostali nematerijalni troškovi**

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 4.373,98€ odnose se na troškove prinudne naplate, novčanih kazni i taksa u iznosu 1.577,80€, troškove iznajmljivanja vozila u iznosu od 720,00€, troškove registracije u iznosu od 202,52€, novogodišnjih poklona u iznosu od 198,93€, troškove nabavke potrošnog materijala, usluga parkinga, tunela i sl.

**Rashodi kamata**

Troškovi iskazani u iznosu od 4.671,56€ odnose se na troškove kamata po kratkoročnom kreditu (Ugovor broj 136/12 od 16.10.2012. godine) koji je izmiren u 2015. godini.

**Režijski i ostali troškovi**

Troškovi iskazani u iznosu od 19.892,72€, odnose se na troškove pomoći i donacija u iznosu od 16.119,04€, troškove telefonskih usluga u iznosu od 2.790,07€ i troškove vode i ostalih komunalnih usluga u iznosu od 579,98€.

Troškovi pomoći su isplaćeni fizičkim licima (za liječenje, za školovanje i licima u stanju socijalne potrebe) u iznosu od 13.307,04€, dok su troškovi pomoći u iznosu od 2.050,00€ isplaćeni humanitarnim udruženjima. Pomoći fizičkim licima su isplaćivane u iznosima od 10,00€ do 400,00€.

Troškovi u iznosu od 412,00€ odnose se na isplaćene pomoći i poklone povodom vjerskog praznika i osmog marta. Navedeni troškovi su dokumentovani. troškovi u iznosu od 10.260,52€ su isplaćeni gotovinski – preko blagajne, dok je preostali iznos plaćen preko žiro računa.

## IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE GODINE

U Izvještajima o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja Bošnjačke stranke za 2014 godinu Državna revizorska institucija je utvrdila određeni broj nepravilnosti i dala preporuke za otklanjanje istih, a odnose se na:

- evidentiranje svih prihoda i troškova
- pravdanje troškova adekvatnom i potpunom dokumentacijom
- evidentiranje svih nabavljenih osnovnih sredstava
- evidentiranje depozita na računima opštinskih odbora
- obračun i isplatu poreskih obaveza na isplaćene naknade fizičkim licima po osnovu zakupa poslovnih prostora
- javno oglašavanje slobodnih radnih mjesta prilikom zapošljavanja
- zaključivanje ugovora o djelu za obavljanje poslova koji su utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta
- evidentiranje potraživanja od lokalnih samouprava
- podnošenje IOPPD obrazaca nadležnom poreskom organu i uplatu poreskih obaveza.

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2015. godinu utvrđeno je da je subjekt revizije realizovao **tri** preporuke (broj 1, 3, 9), nije realizovao **tri** (broj 6, 7, 8) preporuke i djelimično je realizovao **tri** (broj 2, 4, 5) preporuke.

Iako su revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2015 godinu utvrđene određene nepravilnosti u dijelu evidentiranja depozita, evidentiranja blagajničkog poslovanja opštinskih odbora, plaćanja poreza na naknade za zakup, angažovanja izvršilaca po osnovu ugovora o djelu na sistematizovana radna mjesta i dokumentovanja troškova, konstatujemo da su navedene nepravilnosti utvrđene u znatno manjem obimu u odnosu na prethodne godine što ukazuje na poboljšanje sistema unutrašnjih finansijskih kontrola subjekta revizije.

**Izvještaj pripremila:**
**Slavka Tomić, načelnik u Sektoru IV**

**Član Senata DRI,**
**Rukovodilac Kolegijuma,**
**Nikola N. Kovačević**